

Littérature hébraïque et générale
pour nouveaux immigrants
conformément au programme de la réforme
pour un apprentissage enrichissant

Instructions au candidat

- א. Durée de l'examen : deux heures et demi.
- ב. Structure du questionnaire et barème de notation :
Ce questionnaire comporte quatre parties.
Première partie : Roman et novella
Deuxième partie : Nouvelle
Troisième partie : Théâtre
Quatrième partie : Poésie (poésie médiévale, poésie de Bialik, poésie de Lea Goldberg)

La première partie (roman et novella - 32 points) est **obligatoire**. Parmi les trois autres parties, à savoir la deuxième, troisième et quatrième partie, vous devez en choisir deux et répondre aux questions selon les instructions énoncées dans chacune des parties (pour chaque partie - 34 points).

- ג. Matériel auxiliaire autorisé :
(1) Un dictionnaire, selon le choix du candidat.
(2) La liste des œuvres.
- ד. Instructions supplémentaires :
(1) Indiquez en tête de chaque réponse le numéro de la partie et le numéro de la question à laquelle vous avez choisi de répondre.
(2) Ne citez pas d'exemples tirés de la même oeuvre pour répondre aux différentes questions.
(3) Pour les candidats scolarisés : il est obligatoire de joindre au cahier la liste des œuvres étudiées.
Aux candidats externes et aux candidats *Mishné* : une liste des œuvres sera distribuée.

Tout ce que vous voulez écrire en tant que brouillon (plans, calculs, etc.), doit être écrit dans votre cahier d'examen uniquement, sur des pages séparées. Indiquez "טיטה" en haut de chaque page de brouillon. Écrire des notes de brouillon sur d'autres feuilles que celles du cahier d'examen, risque d'entraîner votre disqualification !

Bonne chance !

ספרות עברית וכללית

לעולים חדשים

על פי תכנית הרפורמה
ללמידה משמעותית

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה : שתיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה :
בשאלון זה ארבעה פרקים.
פרק ראשון : רומאן ונובלה
פרק שני : סיפור קצר
פרק שלישי : דרמה
פרק רביעי : שירה (שירת ימי הביניים, שירת ביאליק, שירת לאה גולדברג)

הפרק הראשון (רומאן ונובלה - 32 נקודות) הוא **חובה**. משלושת הפרקים השני, השלישי והרביעי יש לבחור בשני פרקים, ולענות על השאלות לפי ההוראות בכל פרק (לכל פרק - 34 נקודות).

- ג. חומר עזר מותר בשימוש :
(1) מילון לפי בחירת הנבחן.
(2) רשימת יצירות.
- ד. הוראות מיוחדות :
(1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרת להשיב עליה.
(2) אין להדגים באמצעות אותה יצירה בתשובות שונות.
(3) לנבחנים אינטרניים: חובה לצרף למחברת את רשימת היצירות שנלמדו.
לנבחנים אקסטרניים ונבחני משנה : תמסר רשימת יצירות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה). רשום "טיטה" בראש כל עמוד טיטה.
רישום טיטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

בהצלחה !

Questions

Première partie – Roman et novella

Attention : Cette partie est obligatoire.

Répondez à une question parmi les questions 1 à 3 (32 points).

1. Décrivez un lien amoureux ou un lien de proximité entre des personnages d'un roman ou d'une novella que vous avez étudié, puis expliquez la contribution de ce lien au sens de ce roman.
2. Dans le roman ou la novella que vous avez étudié, choisissez un personnage qui a suscité en vous un intérêt particulier.
Décrivez le caractère du personnage que vous avez choisi et son comportement, puis expliquez pour quelles raisons ce personnage a suscité en vous un intérêt particulier.
3. נל הרפר לי / אל תיגע בזמיר
Voici les propos qu'Atticus adresse à sa fille Scout. Lisez-les puis répondez à la question qui suit.
"אי־אפשר להבין מישוהו באמת בלי לראות את המצב מנקודת המבט שלו [...]"
De quelle manière les valeurs d'Atticus s'expriment-elles dans ces propos ? Expliquez et illustrez votre réponse à l'aide d'exemple(s).

Deuxième partie – Nouvelle

Si vous choisissez cette partie, répondez à deux questions parmi les questions 4 à 7 (17 points par question).

Attention : N'illustrez pas vos différentes réponses à l'aide d'une même œuvre.

Attention : Ne répondez pas aux questions 4 et 5, en vous référant à la nouvelle "הסיף" de Schmuël Yossef Agnon [שמואל יוסף עגנון] ou à la nouvelle "רעידת אדמה בצ'ילה" de Heinrich von Kleist [היינריך פון קלייסט] .

4. Choisissez un thème apparaissant dans une nouvelle que vous avez étudiée.
Décrivez le développement de ce thème tout au long de cette nouvelle, puis expliquez la contribution de ce thème au sens de celle-ci.
5. Choisissez une nouvelle que vous avez étudiée, puis décrivez les difficultés que rencontre le personnage principal.
Expliquez de quelle manière ce personnage fait face à ces difficultés.

שמואל יוסף עגנון / הסיף

6. Que symbolise l'épée [הסיף] dans cette nouvelle ? Expliquez et illustrez vos propos à l'aide d'exemple(s).

היינריך פון קלייסט / רעידת אדמה בצ'ילה

7. Décrivez la relation entre Jeronimo [חרונימו] et Josepha [חוספה], puis expliquez ce que cette relation nous enseigne sur la société décrite dans cette nouvelle.

Troisième partie – Théâtre

Si vous choisissez cette partie, répondez à une question parmi les questions 8 à 11 (34 points).

טרגדיות של סופוקלס: "אנטיגונה", "אדיפוס המלך";

טרגדיות של שקספיר: "המלט", "המלך ליר", "מקבת", "אותלו", "רומיאו ויוליה"

8. Dans la tragédie que vous avez étudiée, est-il possible de désigner clairement qui sont les "bons" personnages et qui sont les "mauvais" personnages ?
Expliquez et illustrez vos propos à l'aide d'exemple(s).
9. Dans la tragédie classique, toute décision prise par le héros influence sa vie et celle des personnes qui l'entourent.
Expliquez et illustrez cette affirmation à l'aide d'exemple(s).

Théâtre moderne (du 19ème siècle ou du 20ème siècle)

10. De nombreuses pièces de théâtre décrivent un événement qui transforme la vie du personnage principal.
Décrivez un tel événement dans la pièce moderne que vous avez étudiée, puis expliquez de quelle manière cet événement influence le comportement du personnage et ses relations avec d'autres personnages.
11. Décrivez deux des personnages secondaires de la pièce de théâtre moderne que vous avez étudiée, puis expliquez le rôle de chacun d'eux dans la pièce.

Quatrième partie – Poésie

Poésie médiévale, poésie de Bialik, poésie de Lea Goldberg

Si vous choisissez cette partie, répondez à deux questions parmi les questions 12 à 19 (17 points par question).

Poésie médiévale [שירת ימי הביניים]

12. Lisez le poème ci-dessous, puis répondez à la question qui suit.

כתנות פסים / ר' משה אבן עזרא

כתנות פסים / לבש הגן / וכסות רקמה / מדי דשא,
ומעיל תשבץ / עטה כל עץ / ולכל עין / הראה פלאו.
כל ציץ חדש / לזמן חדש / יצא שוחק / לקראת בואו –
אך לפניהם / שושן עבר, / מלך, כי על / הורם כסאו.
יצא מבין / משמר עליו / וישנה את / בגדי כלאו.
מי לא ישתה / ייגו עליו – / האיש ההוא / ישא חטאו!

De quelle manière la nature est-elle décrite dans ce poème ? Expliquez sa contribution au sens du poème.

13. Lisez le poème ci-dessous, puis répondez à la question qui suit.

ראה שמש / ר' שלמה אבן-גבירול

ראה שמש לעת ערב אדמה / כאלו לבשה תולע למכסה,
תפישט פאתי צפון ומין / ורוח ים בארגמן תכסה,
וארץ – עזבה אותה ערמה / בצל הלילה תליו ותחסה,
והשחק אזי קדר, כאלו / בשק על מות יקותיאל מכסה.

De quelle manière la nature est-elle décrite dans ce poème ? Expliquez sa contribution au sens du poème.

14. Lisez le poème ci-dessous, puis répondez à la question qui suit.

לֵאטֹף דְּבָרֵי שִׁירָה / ר' שלמה אבן-גבירול

לֵאטֹף דְּבָרֵי שִׁירָה, דְּבוּרָה, / אֲשֶׁר קָרִית "שְׁמַע" מִפִּיךָ יִקְרָא,
מִיַּחֲדָת וּמֵאַרְכָּת בְּ"אַחַד" / וּמִתְּזַת בְּזִכְרָךְ רֵם וְנוֹרָא,
אֲשֶׁר נָתַן דְּבַשׁ תַּחַת לְשׁוֹנְךָ / וְשֵׁם לְךָ לְהַדִּיף אוֹיְבֶיךָ מִרָחָה.
הֲלֹא אִם אַתָּה בְּעֵינֶיךָ קִטְנָה - / כְּבוֹדָה אַתָּה וְלֹךְ מִשְׁפָּט בְּכוּרָה.
חֲמוּדוֹת טִהְרוּ אוֹתְךָ, וְאַיִנְךָ / כְּשֶׁרָץ עוֹף אֲבָל צָפוֹר טִהְוָה.

De quelle manière la nature est-elle décrite dans ce poème ? Expliquez sa contribution au sens du poème.

Poésie de Bialik [שירת ביאליק]

15. Lisez le poème ci-dessous, puis répondez à la question qui suit.

לבדי / חיים נחמן ביאליק

strophe 1	כלם נשא הרוח, כלם סחף האור, שירה חדשה את־בקר חיי־הם הרגינה; ואני, גוזל רך, נשתפחתי מלב תחת כנפי השכינה.	strophe 4	וכשפלה לבבי לחלון, לאור, וכשצר־לי המקום מתחת לכנפה – כבשה ראשה בכחפי, ודמעתי על־דף גמרתי נטפה.
strophe 2	בדד, בדד נשא־רתי, והשכינה אף־היא כנף ימינה השבורה על־ראשי הרעידה. ידע לבי את־לבה: חרד חרדה עלי, על־בנה, על־חידה.	strophe 5	חרש בכתי עלי ותתרפק עלי, וכמו שכה בכנפה השבורה בעדי: "כלם נשא הרוח, כלם פרחו להם, ואותר לבדי, לבדי..."
strophe 3	כבר נתגרשה מכל־האיות, רק־עוד פנת סתר שוממה וקטנה נשא־ה – בית־המדורש – ותתכס בצל, ואהי עמה יחד בצרה.	strophe 6	וכעין סיום שלי־קינה עתיקה מאד, וכעין תפלה, בקשה וחרדה כאחת, שמעה אזני בבכייה החרישית ההיא ובדמעה ההיא הרוחת –

D'après ce poème, expliquez le dilemme du poète.

Dans votre réponse, présentez deux figures de style [דרכי העיצוב] exprimant ce dilemme.

Poésie de Lea Goldberg [שירת לאה גולדברג]

16. Lisez le poème ci-dessous, puis répondez à la question qui suit.

האַמָּנָם עוֹד יְבוֹאוּ יָמִים בְּסִלְיָהּ וּבְחֶסֶד / לאה גולדברג

1re strophe
האַמָּנָם עוֹד יְבוֹאוּ יָמִים בְּסִלְיָהּ וּבְחֶסֶד,
וְתִלְכִּי בַשָּׂדֶה וְתִלְכִּי בּוֹ פְּהֶלֶף הַתָּמָר,
וּמִחֲשׂוֹף כַּף־רִגְלָהּ יִלְטֹף בְּעֵלֵי הָאֶסְפָּסָת,
אוֹ שְׁלִפְי־שִׁבְלִים יִדְקְרוּ וְתִמְתַּק דְּקִירָתָם.

2ème strophe
אוֹ מָטָר יִשְׁיגֶךָ בַּעֲדַת טְפוֹתָיו הַדּוֹפְקֹת
עַל כְּתִפֶּיהָ, חֲזָף, צוֹאֲרֵף, וְרֹאשׁוֹ רַעְנָן.
וְתִלְכִּי בַשָּׂדֶה הָרֹטֵב וְיִרְחֵב בָּךְ הַשָּׁקֵט
כְּאוֹר בְּשׁוּלֵי הָעֵנָן.

3ème strophe
וְנִשְׁמַתְּ אֶת רִיחוֹ שֶׁל הַתֵּלֶם נָשׁוּם וְרוֹגֵעַ,
וְרֹאִית אֶת הַשֶּׁמֶשׁ בְּרֹאֵי־הַשְּׁלּוּלִית הַזֹּהֵב,
וּפְשׁוּטִים הַדְּבָרִים וְחַיִּים, וּמִתֵּר בָּם לִנְגֹעַ,
וּמִתֵּר, וּמִתֵּר לְאַהֵב.

4ème strophe
אֶת תִּלְכִּי בַשָּׂדֶה. לְבִדְךָ, לֹא נִצְרַבֶּת בְּלֶהֱט
הַשְּׂרָפּוֹת, בְּדֶרֶכִּים שֶׁסָּמְרוּ מְאִימָה וּמִדָּם.
וּבִישָׁר־לֵב שׁוֹב תִּהְיִי עֵנּוּה וְנִכְנַעַת
כְּאֶחָד הַדְּשָׁאִים, כְּאֶחָד הָאֲדָם.

Dans la 4ème strophe, il est mentionné : [...] לֹא נִצְרַבֶּת בְּלֶהֱט הַשְּׂרָפּוֹת, בְּדֶרֶכִּים שֶׁסָּמְרוּ מְאִימָה וּמִדָּם.

Expliquez le lien entre ces propos et les autres strophes du poème.

17. Lisez le poème ci-dessous, puis répondez aux deux questions א et ב qui suivent.

אָרן / לאה גולדברג

1ère strophe
כָּאן לֹא אֶשְׁמַע אֶת קוֹל הַקּוֹקֵיָה.
כָּאן לֹא יַחְבֹּשׁ הָעֵץ מִצְנָפֶת שְׁלֵג,
אֲבָל בְּצֵל הָאֲרָנִים הָאֵלֶּה
כָּל יְלָדוּתִי שְׁקָמָה לְתַחֲיָה.

2ème strophe
צִלְצוֹל הַמַּחֲטִּים: הִיא הִיא ---
אֶקְרָא מוֹלָדֹת לְמַרְחֵב־הַשְּׁלֵג,
לְקֶרַח יִרְקוֹק כּוֹבֵל־הַפֶּלֶג,
לְלִשׁוֹן הַשִּׁיר בְּאֶרֶץ נִכְרִיָּה.

3ème strophe
אוֹלֵי רֶק צִפְרֵי־מָסַע יוֹדְעוֹת -
כְּשֶׁהֵן תְּלוּיוֹת בֵּין אֶרֶץ וְשָׁמַיִם -
אֵת זֶה הַכָּאֵב שֶׁל שְׁתֵּי הַמוֹלָדוֹת.

4ème strophe
אֲתֶכֶם אֲנִי נִשְׁתַּלְתִּי פְּעַמִּים,
אֲתֶכֶם אֲנִי צִמַּחְתִּי, אֲרָנִים,
וְשָׁרְשֵׁי בְּשָׁנֵי נּוֹפִים שׁוֹנִים.

- א. Expliquez de quelle manière la 4ème strophe exprime l'expérience de la poète en tant qu'immigrante, telle qu'elle est exprimée dans l'ensemble du poème.
(10 points)
- ב. Vous identifiez-vous avec l'expérience de la poète en tant qu'immigrante ? Expliquez et illustrez vos propos au moyen d'exemple(s). (7 points)

18. Lisez la série de poèmes ci-dessous, puis répondez à la question qui suit.

הסתכלות בדבורה / לאה גולדברג

א	ב
בְּרִבּוּעַ חֲלוֹן מוֹאָר – עַל שְׁמֵשָׁה, מִבְּחוּץ, צִלְלִית שֶׁל דְּבוּרָה כִּמְעֵט אֵין לְרֹאוֹת אֶת כְּנָפֶיהָ.	בְּשֶׁמֶשׁ הִיא הֵיטָה עֲלֶיהָ נֹפֶל, בְּפֶרֶחַ הִיא הֵיטָה טֶפֶה שֶׁל דָּבֵשׁ אֶפֶל, וְאַגֵּל טַל בְּנַחִיל שֶׁל כּוֹכָבִים – וּפֶה הִיא צֵל.
הַפּוֹכָה. גּוּף צָר. שֵׁשׁ רַגְלִים דַּקּוֹת – בְּגָלוּי עִירָם, בְּאִיּוֹם מִכְעָר זוֹחֶלֶת דְּבוּרָה.	מְלָה אַחַת שֶׁל שִׁיר בְּנַחִיל הַמְצִלְצֵל, בְּשׁוֹרֶת רָצוֹן נִמְרָץ בְּתוֹךְ שָׂרֵב עֲצֵל, תְּנוּעַת הָאוֹר בְּאֶפֶר דְּמָדוּמִים – וּפֶה הִיא צֵל.
אֵיךְ נִכְתֵּיר אוֹתָהּ בְּדַבְרֵי שִׁירָה? אֵיךְ נִשִּׁיר וְמָה? יָבוֹא יֶלֶד קָטָן וַיֹּאמֶר: הַמְלָכָה עִירָמָה.	ג מִדְּבַשֶּׁן? מִי יִזְכֹּר אֶת דְּבַשֶּׁן? הוּא שֵׁם, הֶרְחַק, בִּפְנֵינִי. כָּאן, בְּשִׁמְשָׁה מוֹאָרָה, גּוּפָה, רֹאשָׁה – כֵּלָף עֵקֶץ, שִׁנְאָה אֵין-אוֹנִים עֲלוּכָה וְעוֹרָת. הַפֶּחַד הוֹרֵג. הַשְּׁמֵרִי לְנִפְשָׁהּ.

La poète a une relation complexe avec l'abeille. Expliquez cette affirmation, et illustrez vos propos à l'aide d'exemple(s).

19. Ci-dessous le sonnet ב tiré de la série de sonnets "שירי אהבה מספר עתיק" de Lea Goldberg. Le sonnet débute par les mots "ולא היה בינינו אלא זהר" .

Lisez le sonnet, puis répondez à la question qui suit.

ולא היה בינינו אלא זהר
ענו של השכמה ברחוב כפרי
ולבלובו של גן בטרם פרי
בלבן תפרחתו יפת התאר.

ומה מאד צחקת באמרי
כי אל השחר הענג כורד
אקרב ואקטפנו למזכרת
ואשמרנו בין דפי ספרי.

את זרועך נשאת, התזכר?
והגידות את ענף תפוח,
ועל ראשי ירד מטר צחר.

מאחורי גבך הכפר יעור,
החלונות נצטלצלו עם רוח –
ולא היה בינינו אלא אור.

De quelle manière les "moments de splendeur" [רגעי הזוהר] sont-ils caractérisés dans ce poème ?
Expliquez et illustrez vos propos à l'aide d'exemple(s).

Bonne chance

Tous droits réservés à l'État d'Israël.
Toute copie ou publication est interdite sans l'autorisation du
Ministère de l'Éducation.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל.
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך.